

4232B

Nr. 109.765/2008
din

Către,

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

Domnului Deputat Mircea Costache

Stimate Domnule Deputat,

Urmare a **interpelării** adresate de dumneavoastră ministrului justiției și înregistrată la Camera Deputaților cu nr. 4232B/23.09.2008, vă aducem la cunoștință următoarele:

Conform **art. 69 alin. 3 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară**, ministrul justiției poate să ceară procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau, după caz, procurorului general al Parchetului Național Anticorupție **informări asupra activității parchetelor**. În aplicarea acestui text, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ne-a comunicat următoarele:

- în perioada 2005-2007, **numărul cauzelor soluționate** privind infracțiunile de corupție a manifestat **o tendință de creștere**, aceasta păstrându-se și în primul semestru al anului 2008. Ponderea cauzelor soluționate prin rechizitoriu nu prezintă diferențe semnificative în perioada analizată, iar în privința faptelor de mică corupție aplicarea prevederilor art. 18¹ Cod penal (sanctiune administrativă) s-a efectuat prin folosirea unor criterii unitare;
- materialele de analiză a activității pe anii 2006 și 2007 ale Direcției Naționale Anticorupție au evidențiat faptul că sancțiunile aplicate în **soluțiile de condamnare dispuse în cauzele de corupție nu au avut un caracter disuasiv**, cu influență asupra scopului de prevenție generală a pedepsei reglementat de art. 52 Cod penal;
- Direcția Națională Anticorupție a dispus în anul 2007 trimiterea în judecată a 415 inculpați, din care 32 de inculpați arestați preventiv, fiind reținute un număr de 958 infracțiuni de corupție și un prejudiciu total de 385 milioane RON. Un număr de 127 de inculpați au fost trimiși în judecată pentru infracțiuni prin care au fost prejudiciate bugetele Comunităților Europene, în toate aceste cazuri fiind instituite măsuri asigurătorii;

- pentru anii 2007-2008, în care s-au colectat astfel de date statistice, indicatorii de calitate – numărul scăzut de inculpați achitați definitiv și numărul scăzut de cauze restituite – susțin concluzia că drepturile procesuale ale inculpaților sunt respectate și că probele administrate sunt în măsură să răstoarne prezumția de nevinovăție. În sensul asigurării celerității în activitatea de urmărire penală, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție arată că în semestrul întâi al anului 2008, din totalul cauzelor de soluționat numai 7,5% au fost cauze mai vechi de 6 luni de la sesizare;
- potrivit art. 228 alin. 6 C. pr. pen., neînceperea urmăririi penale se dispune prin rezoluție numai de către procuror, din oficiu sau la propunerea organului de cercetare penală. De asemenea, potrivit competenței legale, organele poliției judiciare pot efectua, numai prin delegarea dispusă de procuror, anumite acte de urmărire penală în ceea ce privește faptele de corupție, fără a putea dispune neînceperea urmăririi penale în aceste cazuri;
- Un aspect important în aprecierea eficienței în combaterea corupției îl reprezintă **stabilitatea cadrului legislativ**. Astfel, în materia competenței de urmărire penală a Direcției Naționale Anticorupție, în perioada 2004-2008, **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție** a suferit trei modificări astfel:

1). Prin **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2004, aprobată prin Legea nr. 601/2004**, a fost extinsă competența Direcției Naționale Anticorupție micșorându-se valoarea pagubelor produse prin faptele de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 de la 100.000 la 10.000 euro. Prin același act normativ a fost extinsă categoria subiectelor active ale infracțiunilor de corupție prevăzute de Legea nr. 78/2000 pentru care urmărirea penală se efectuează de către procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție.

2). Prin **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 103/2004, respinsă ulterior prin Legea nr. 35/2006**, a fost modificat art. 13 alin. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002, stabilindu-se în competența Direcției Naționale Anticorupție urmărirea penală a infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 78/2000 al căror obiect este mai mare decât echivalentul în lei al sumei de 5.000 euro [art. 13 alin. 1 lit. a)]. De asemenea, a fost majorată valoarea pagubei pricinuită prin infracțiune, de la 10.000 euro la 100.000 euro [art. 13 alin. 1 lit. a)]. Prin același act normativ s-a modificat competența Direcției Naționale Anticorupție sub aspectul unor categorii de persoane ce puteau fi urmărite penal de aceasta [art. 13 alin. 1 lit. b)].

3). Prin **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 134/2005, aprobată prin Legea nr. 54/2006**, au fost aduse modificări competenței Direcției Naționale Anticorupție în sensul **restrângerii acesteia** numai la infracțiunile prevăzute de Legea nr. 78/2000 dacă, indiferent de calitatea persoanelor care le-au comis, au cauzat o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro ori o perturbare deosebit de gravă a activității unei autorități publice, instituții publice sau oricărei alte persoane juridice ori dacă valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 de euro [art. 13 alin. 1 lit. a)]. Prin același act normativ s-a extins sfera persoanelor care atrag competența Direcției Naționale Anticorupție, incluzându-se alte categorii de demnitari și de funcționari publici [art. 13 alin. 1 lit. b)] și s-au dat în competența Direcției Naționale Anticorupție **infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Comunității Europene** (art. 13 alin. 1¹) și infracțiunile prevăzute la art. 215 alin. 1, 2, 3 și 5, art. 246, 247, 248 și 248¹ din Codul penal, al infracțiunilor prevăzute la art. 175, 177 și 178 - 181 din Legea nr. 141/1997 privind Codul vamal al României, cu modificările și completările

ulterioare, și în Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, dacă s-a cauzat o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 1.000.000 euro (art. 13 alin. 1²).

Concluziile unui raport detaliat asupra activității Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în anul 2008 vor fi prezentate Parlamentului de către ministrul justiției în condițiile art. 79 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

În ceea ce privește **activitatea judiciară desfășurată de către instanțele de judecată**, precizăm că, potrivit art. 5 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, Ministerul Justiției asigură buna organizare și administrare a justiției ca serviciu public. Astfel fiind, nu putem face aprecieri asupra soluțiilor pronunțate de către instanțele judecătorești.

În conformitate cu **art. 38 alin. 6 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Superior al Magistraturii elaborează anual **un raport privind starea justiției și un raport privind activitatea proprie**, pe care le prezintă Camerelor reunite ale Parlamentului României până la data de 15 februarie a anului următor și le publică în Monitorul Oficial al României, Partea a III – a și pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii.

Titlul IV al Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare reglementează **răspunderea civilă, disciplinară și penală a judecătorilor și procurorilor**. Potrivit acestor dispoziții legale, statul român răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare, însă răspunderea statului nu înlătură răspunderea judecătorilor și procurorilor care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.

Cazurile și procedura de a angajare a răspunderii patrimoniale a statului pentru erorile judiciare comise în cadrul unor procese penale sunt prevăzute în art. 504 și urm. din Codul de procedură penală. Erorile judiciare comise în alte procese decât cele penale dau persoanei vătămate dreptul la repararea prejudiciului cauzat numai dacă prin hotărâre definitivă s-a stabilit răspunderea disciplinară sau penală a judecătorului sau procurorului pentru fapta care a determinat eroarea judiciară.

Potrivit art. 96 alin. 7 din Legea nr. 303/2004, după ce prejudiciul a fost acoperit de stat în temeiul hotărârii irevocabile pronunțate împotriva sa, statul se poate îndrepta cu o acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care, cu rea-credință sau gravă neglijență, a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii.

Răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor poate fi angajată pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu, precum și pentru faptele care afectează prestigiul justiției, enumerate limitativ prin art. 99 din Legea nr. 303/2004 sub denumirea generică de abateri disciplinare.

Potrivit art. 45 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dreptul de a exercita acțiunea disciplinară revine comisiei de disciplină corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, care are calitatea de titular al acestei acțiuni. Acțiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de cel mult un an de la data săvârșirii abaterii.

Comisiile de disciplină pot fi sesizate de orice persoană interesată sau se pot sesiza din oficiu cu privire la abaterile disciplinare ale judecătorilor și procurorilor.

După efectuarea cercetării prealabile obligatorii de către inspectorii din cadrul Serviciului de Inspecție judiciară competent, comisiile de disciplină sesizează secțiile Consiliului Superior al Magistraturii în vederea judecării acțiunii disciplinare.

Răspunderea disciplinară se stabilește prin hotărârea secției corespunzătoare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, care cuprinde, între altele, descrierea faptei care constituie abatere disciplinară, încadrarea juridică a acesteia, sancțiunea aplicată și motivele care au stat la baza aplicării acesteia.

Potrivit art. 49 din Legea nr. 317/2004, împotriva hotărârii se poate declara recurs, care se judecă de către Completul de 9 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, din care nu pot face parte membrii cu drept de vot ai Consiliului Superior al Magistraturii și judecătorul sancționat disciplinar. Recursul suspendă executarea hotărârii secției Consiliului Superior al Magistraturii de aplicare a sancțiunii disciplinare, iar hotărârea pronunțată în recurs este irevocabilă.

Sancțiunile disciplinare care se pot aplica judecătorilor și procurorilor potrivit art. 100 din Legea nr. 303/2004 sunt următoarele: a) avertismentul; b) diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 15% pe o perioadă de la o lună la 3 luni; c) mutarea disciplinară pentru o perioadă de la o lună la 3 luni la o instanță sau la un parchet, situate în circumscripția aceleiași curți de apel ori în circumscripția aceluiași parchet de pe lângă aceasta; d) excluderea din magistratură. Acestea se aplică proporțional cu gravitatea abaterilor disciplinare constatate.

În ceea ce privește problema semnalată de dumneavoastră, **a refuzului acordării asistenței juridice de către avocați**, dispozițiile legale aplicabile disting consecințele refuzului în funcție de motivul acestuia și de modul în care avocatul a fost angajat în cauză.

Astfel, potrivit art. 216 alin. 2 din Statutul profesiei de avocat, „avocatul nu este obligat să motiveze refuzul preluării unui caz ce i se propune a fi încredințat, dacă acesta nu corespunde crezului său profesional, cu excepția dosarelor repartizate obligatoriu sau al gratuităților. Pentru același motiv, avocatul poate denunța unilateral o prestație în curs de executare, deja angajată”. Prin urmare, avocatul are dreptul de a refuza un potențial client sau, după caz, de a denunța unilateral contractul de asistență juridică deja încheiat dacă apreciază că acea cauză nu corespunde crezului său profesional. Avocatul nu are dreptul de a refuza acele dosare care i-au fost repartizate de baroul din care face parte în cadrul asistenței juridice din oficiu sau gratuite.

Potrivit art. 38 din Legea nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, avocatul este dator să studieze temeinic cauzele care i-au fost încredințate, angajate sau din oficiu, să se prezinte la fiecare termen la instanțele de judecată sau la organele de urmărire penală ori la alte instituții, conform mandatului încredințat, să manifeste conștiinciozitate și probitate profesională, să pledeze cu demnitate față de judecători și de părțile din proces, să depună concluzii scrise sau note de ședință ori de câte ori natura sau dificultatea cauzei cere aceasta ori instanța de judecată dispune în acest sens. **Nerespectarea imputabilă a acestor îndatoriri profesionale constituie abatere disciplinară.**

Plângerea îndreptată împotriva unui avocat se adresează consiliului baroului pe al cărui tablou avocatul figurează cu drept de exercitare a profesiei. Conform art. 71 alin. 4 din Legea nr. 51/1995, în toate cazurile acțiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de cel mult un an de la data săvârșirii abaterii.

Consiliul baroului anchetează abaterea disciplinară, scop în care desemnează un consilier pentru efectuarea cercetării disciplinare prealabile. Potrivit art. 268 alin. 1 din Statutul profesiei de avocat, după anchetarea abaterii disciplinare urmare a cercetării disciplinare prealabile, consiliul baroului poate decide, după caz, exercitarea acțiunii disciplinare, clasarea cauzei sau completarea cercetărilor.

În situația în care consiliul baroului decide exercitarea acțiunii disciplinare, aceasta va fi susținută în fața comisiei de disciplină a baroului de către un consilier desemnat pentru aceasta. Potrivit art. 271 alin. 4 din Statutul profesiei de avocat,

instanța disciplinară hotărăște, cu majoritate de voturi, și pronunță o decizie disciplinară. Împotriva acesteia se poate declara contestație la instanța disciplinară competentă. Hotărârea pronunțată asupra contestației poate fi atacată cu recurs, potrivit art. 72 alin. 4 din Legea nr. 51/1995, la secția de contencios a Curții de Apel București, a cărei hotărâre este definitivă și irevocabilă.

Sanțiunile disciplinare aplicabile avocaților sunt, potrivit art. 73 din Legea nr. 51/1995, următoarele: a) mustrarea; b) avertismentul; c) amendă de la 500.000 lei la 5.000.000 lei, care se face venit la bugetul baroului. d) interdicția de a exercita profesia pe o perioadă de la o lună la un an; e) excluderea din profesie.

Răspunderea disciplinară a avocatului nu înlătură răspunderea civilă sau penală a acestuia, în condițiile legii.

Referitor la situațiile în care se constată **refuzul unor executori judecătorești de a primi cereri de executare silită și de a pune în executare titluri executorii**, acestea sunt reglementate de dispozițiile Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, conform art. 6 din Legea nr. 188/2000, executorii judecătorești nu pot refuza îndeplinirea unui act dat în competența lor decât în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

Potrivit art. 53 din Legea nr. 188/2000, refuzul executorului judecătoresc de a îndeplini un act sau de a efectua o executare silită se motivează, dacă părțile stăruie în cererea de îndeplinire a actului, în termen de cel mult 5 zile de la data refuzului. Dacă partea interesată apreciază refuzul ca nejustificat, poate introduce plângere în termen de 5 zile de la data la care a luat cunoștință de acest refuz la judecătoria în a cărei rază teritorială își are sediul biroul executorului judecătoresc. Judecarea plângerii se face cu citarea părților. În cazul admiterii plângerii instanța indică în hotărâre modul în care trebuie întocmit actul. Hotărârea judecătoriei este supusă recursului.

Executorul judecătoresc este obligat să se conformeze hotărârii judecătorești rămase irevocabile prin care i s-a indicat modul în care trebuie întocmit actul în cauză. Nerespectarea, cu rea-credință, de către executorul judecătoresc a obligației de conformare constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani, iar dacă fapta a fost săvârșită din culpă, cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

În ceea ce privește **liberalizarea profesiei de executor judecătoresc**, în sensul desființării birourilor de executori judecătorești de pe lângă instanțe și al înființării birourilor individuale de executori judecătorești, aceasta s-a constituit într-o măsură necesară în procesul de integrare europeană, având ca scop eficientizarea activității de executare și crearea unui corp al executorilor judecătorești profesioniști.

Cu deosebită considerație,

Pentru Ministrul Justiției

Cătălin-Marian Predoiu

Semnează

Gabriel Tănăsescu

Secretar de Stat